

Skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos tvariam ūkininkavimui“ sąlygų viešo aptarimo metu gautos pastabos

Eil. Nr.	Pastaba, siūlymas, klausimas	Atsakymas
→	1. Priemonėje numatyta, jog Paskolos gavėjui, kurio VED yra 30 001 Eur ir daugiau, Paskolos suma turi būti ne mažesnė kaip 250 tūkst. Eur. Manome, jog tokio dydžio ūkiams (~VED 30 000) minimali suma (250 tūkst. Eur) yra per didelė ir ji galėtų būti sumažinta iki 150 tūkst. eur.	Ši suma nustatyta dėl takoskyros tarp kitų įgyvendinamų finansinių priemonių iš SP 2023-2027 m., kur paskolos teikiamos iki 200 tūkst. Eur. Siekis, kad ik šios sumos paskolų poreikis būtų tenkinamas iš minėtų priemonių
	2. Priemonėje numatoma priemonės lėšomis finansuojamai daliai taikyti 0% palūkanas, o FT finansuojamai daliai - ne didesnė kaip 5 proc. maržą. Prašome pasakyti, kokie reikalavimai taikomi paskolos sutarties sudarymo/administravimo/išankstinio grąžinimo ir/ar kitiems mokesčiams?	Pagal standartinį FT kainyną (sąvado 2 lentelės 17 punktas), t. y. standartiniai, kurie įparastai klientams taikomi
	3. Prašome patikslinti kaip (nuo kokių sumų, koku periodiškumu ir pan.) skaičiuojamas ir mokamas Valdymo mokestis?	Valdymo mokestis FT bus mokamas nuo faktiškai paskolų gavėjams išmokėtos paskolos sumos, finansuojamos priemonės lėšomis. Planuojama mokėti kas ketvirtį
	4. Prašome patikslinti kokie reikalavimai galioja klientų grąžintoms įmokoms (tai daliai, kuri finansuojama priemonės lėšomis), t. y. koku periodiškumu finansų įstaiga turėtų pervesti grįžusias iš klientų lėšas į įkeistą ILTE naudai sąskaitą? Koku periodiškumu grįžusios ar išieškotos priemonės lėšomis turėtų būti grąžinamos ILTE?	Dvišalės sutarties objektas. Planuojame kas ketvirtį, iki 10 mėn. dienos
	5. Prašome patikslinti, ar būtų taikomos palūkanos už priemonės lėšų neišskolintas lėšas, esančias FT sąskaitoje, ir grįžusias iš klientų lėšas, kurios dar nėra pervestos ILTE?	Ne
	6. Priemonėje numatyta, jog FT turėtų vertinti klientų tinkamumo kriterijus pagal Žemės ūkio ir kaimo verslo (valdų) registro bei Ūkininkų ūkių registro duomenis. Prašome pasakyti, ar šiuos bei kitus duomenų patikros kaštus FT galėtų perkelti/įskačiuoti į kliento mokamą paskolos administravimo mokestį?	Už kliento atitikimą priemonės schemos reikalavimams ir kt. FT bus mokamas valdymo mokestis; duomenis FT gaus nemokamai
	7. Priemonėje numatyta, jog „FT turi suderinti Sutarties pasirašymą ne vėliau kaip per 10 d.d. nuo kvietimo pasirašyti Sutartį pateikimo dienos. Nesuderinus per nurodytą terminą, laikoma, kad FT atsisako įgyvendinti Priemonę“. Manome, jog tokiau atveju kartu su Priemonės sąlygų aprašymu/sąvadu turi būti teikiamas Sutarties projektas, kuris leistų FT iš anksto (iki Prašymo pateikimo) susipažinti su visomis sutarties sąlygomis ir pasiruošti vidinės priemonės įgyvendinimo procedūras.	Pagal bendrąją praktiką. Dėl objektyvių priežasčių FT prašymu šis terminas gali būti pratęstas (sąvado 3 skyriaus 3.6 papunktis)
	8. Prašome pasakyti, ar FT bus nustatytas priemonės lėšų išskolinimo grafikas? Ar bus taikomos baudos už ne laiku išskolintas lėšas?	Ne, grafiko nebus, lėšos pervedamos pagal išskolinimo pažangą. ILTE, įvertinusi FT paskolų suteikimo paskolos gavėjams laikotarpį ir vadovaudamasi racionalumo principu, gali pareikalauti FT grąžinti dalį ar visas neišskolintas lėšas ir jas perskirstyti kitiems FT

	9. Rekomenduojame parengti aiškią detalią metodiką (arba atitinkamas skaičiuokles), kurių pagalba FT darbuotojai nesunkiai galėtų suskaičiuoti paskolos valstybės pagalbos ir/ar de minimis dydį ir/ar maksimalią galimą paskolos sumą/terminą, atsižvelgiant į max galimą valstybės pagalbos/de minimis dydį, nustatytą ES gairėse.	Skaičiuoklėmis pasidalinsime
2	10. Priemonė kalba tik apie palūkanų nemokėjimą (schemos 9.7.p) už ILTE lėšomis finansuotą paskolą. Jei priemonę naudojantis klientas vėluoja – ar galime taikyti delspinigius nuo visos finansuojamos sumos (įskaitant „nemokamą“ ILTE dalį)?	Taip, FT administruoja visą paskolą
	11. „Paskolos išdavimo ir administravimo mokesčiai - Pagal FT taikomą įprastinę veiklos praktiką, t. y. standartinį kainyną“. Patikslinkite, ar taikoma visai paskolai, ar tik FT daliai?	Paskola yra visa paskola
	12. Išankstinis išsipirkimas – įprastai taikomas išankstinio išsipirkimo mokestis nuo viso likutinės sumos. Ar galime taikyti išsipirkimo mokestį visai likutinei sumai ar tik FT daliai?	Pagal standartinį FT kainyną (sąvado 2 lentelės 17 punktas)
	13. Kiti mokesčiai – įsipareigojimo mokestis, baudos – kaip jos gali būti taikomos?	Pagal standartinį FT kainyną (sąvado 2 lentelės 17 punktas)
	14. Schemos 10.2 -10.3 p skaičiuojama nuo paskolos ar tik nuo ILTE dalies? Dėl šių:	Skaičiuoklėmis pasidalinsime
	10.2. Finansų tarpininkas turi užtikrinti, kad teikiama valstybės pagalba atitiktų Gairių ir Schemos nuostatas, o teikiama nereikšminga (de minimis) pagalba atitiktų Reglamento (ES) 2023/2831 ir Schemos nuostatas.	
	10.3.4. Bendras intensyvumas investicijoms (įskaitant pagal Schemą teikiamą pagalbą ir bet kokią kitą paramą) negali viršyti:	
	10.3.4.1. 65 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai investuojama į Schemos 7.2.1 papunktyje nurodytą sritį, išskyrus Schemos 10.3.4.2.1 papunktyje nurodytas investicijas;	
	10.3.4.2. 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų:	
	10.3.4.2.1. kai investuojama į Schemos 7.2.1 papunktyje nurodytą sritį į gyvulininkystės ūkio ir (arba) bandos valdymo sistemas, skirtas optimizuoti gyvulių mitybos, girdymo, pašarų valdymą, produktyvumui vertinti, ligoms nustatyti, gyvulių elgsenai ir jų fizinei aplinkai stebėti, siekiant Schemos 7.1.1 ir 7.1.3 papunkčiuose nustatytų tikslų;	
	10.3.4.2.2. kai investuojama į Schemos 7.2.2–7.2.4 papunkčiuose nurodytas sritis;	
	10.3.4.2.3. kai investuoja jaunieji ūkininkai, kaip jie yra apibrėžti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakyme Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“;	
	10.3.4.3. 85 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai investuoja smulkieji ūkininkai, kurių VED ne didesnis kaip 16 000 Eur.	
	15. Ar už ILTE lėšas, kol jos nepanaudotos, FT mokės palūkanas?	Ne

	16. Ar galima su viena paskola finansuoti kelis turto vienetus (pvz., keli padargai)?	Taip, svarbu, kad atitiktų bent vieną iš Schemoje nurodytų tikslų, Schemos priede nurodytų tinkamų investicijų ir patektų į tinkamų išlaidų kategoriją
	17. Techninis priemonės įgyvendinimas, ar tinka, jei paskola išskaidoma per dvi atskiras paskolinės sąskaitas: ILTE dalis ir kitą – banko dalis?	Vidiniai FT procesai, svarbu, kad neapsunkintų kliento
	18. Schemos 9.8.p sako, kad finansuojamas turtas gali būti įkeistas tik už FT finansuojamą dalį. Ar tikrai taip?	Ne, už visą paskolą FT naudai
	19. Schemos 10.5. BSE turi būti skaičiuojamas visai paskolai ar tik ILTE daliai?	Skaičiuoklėmis pasidalinsime (visai paskolai su bendra palūkanų norma)
	20. Sąvado 3.6. p „FT turi suderinti Sutarties pasirašymą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo kvietimo“, - per trumpas terminas.	Pagal bendrąją praktiką. Dėl objektyvių priežasčių FT prašymu šis terminas gali būti pratęstas (sąvado 3 skyriaus 3.6 papunktis)
	21. Tinkamumo reikalavimai: Patirtis ir reputacija, „FT vadovai, administracija, valdymo ir (ar) priežiūros organų nariai ir kreditavimo sprendimus priimančys asmenys turi turėti reikiamą kompetenciją, išsilavinimą ir patirtį, leidžiančią tinkamai eiti pareigas“. – kaip turi būti pagrįsta? Gal užtenka, kad yra LB priežiūra?	Numatyta, kad pakaks FT patvirtinimo, pateikiamo su prašymo dėl dalyvavimo įgyvendinant šią priemonę. Renkamas FT patvirtinimas ir tikrinama LB informacija. Patirties ir reputacijos tikrinimas atliekamas, remiantis vieša ILTE "Finansavimo partnerių atrankos ir rizikos valdymo politika"
3	22. Apyvartinio kapitalo trūkumas įgyvendinti tvarumo projektą • Skatinamojoje priemonėje numatyta, kad paskolos lėšos negali būti naudojamos apyvartiniam kapitalui. • Siūlome projekto įgyvendinimui numatyti dalį lėšų skirti apyvartinėms lėšoms, pvz. iki 10% nuo projekto sąmatos su tikslu padengti vienkartinius smulkius kaštus viso projekto įgyvendinimui / perėjimui prie tvaraus ūkininkavimo. Įgyvendinus šiuos pasiūlymus, priemonė būtų prieinamesnė platesniam ūkininkų ratui ir labiau atitiktų realius Lietuvos žemės ūkio sektoriaus poreikius bei tarptautines tvaraus ūkininkavimo praktikas.	Dėl valstybės pagalbos apskaičiavimo sudėtingumo, nuspręsta teikti paskolas investicijų finansavimui
	23. Norėtume detalesnio išaiškinimo dėl Valdymo mokesčio. Ar teisingai suprantame, jog mokesčių turime susimokėti nuo išduodamų paskolų limito, o iš savo pusės turime teisę susirinkti iš klientų?	VM FT bus mokamas nuo faktiškai paskolų gavėjams išmokėtos paskolos sumos, finansuojamos priemonės lėšomis. Planuojama mokėti kas ketvirtį
4	24. Valstybės pagalbos skaičiavimo (kas susiję su Gairėmis) + finansavimo intensyvumo nustatymas: yra sudėtingi, todėl papildomai apsunkinamas pagalbos apskaičiavimas ir didėja klaidų tikimybė	Skaičiuoklėmis pasidalinsime
	25. Lėšų išskolinimas priemonės apraše nurodytas trumpo termino (ar bent jau sudaro tokią regimybę)	Planuojamas kontraktavimas iki 2027-12-31, o paskolų išmokėjimas galutinai iki 2028-12-31 (dar 12 mėn. po tinkamumo laikotarpio pabaigos). Pagal poreikį, gali būti svarstomas tinkamumo laikotarpio pratęsimas - tokiu atveju ŽŪM turėtų keisti Schemą
	26. Priemonės sąlygose numatyta sudaryti atskiras bendradarbiavimo sutartis su VĮ Žemės ūkio duomenų centru, NMA ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra dėl duomenų teikimo arba suderinti kitą duomenų pateikimo formą. Kaip numatyta, kad gali būti vykdomas duomenų apsikeitimas (kokiais būdais)? Ar duomenų iš VĮ Žemės ūkio duomenų centro ir NMA negali pateikti paskolos gavėjas? Kokius duomenis APVA turėtų gauti?	Tikslas - vieno langelio principas, kad neapsunkinti kliento

	27. Ar yra numatytos ataskaitų formos, jų teikimo terminas? Duomenys, kurie jose būtų prašomi pateikti?	Ataskaita sutarties priedas. Planuojamos ketvirtinės detalios (iki paskolos lygmens) ataskaitos, o apie išskolinimo pažangą - kas mėnesį
	28. Ar numatoma galimybė (priemonėje) dėl tinkamumo termino pratęsimo?	Taip
	29. Kokių periodiškumu numatomas grįžtančių lėšų grąžinimas ILTE?	Kas ketvirtį
	30. Užtikrinimo priemonėse numatyta, kad nepakakus užtikrinimo priemonių vertės, paskolos davėjas išduoda vekselį arba naudoja individualią garantiją. Ar užtikrinimo priemonių vertės stoka leidžiama nustatyti per partnerio vidinius procesus?	Užtikrinimo priemonės yra ribojamos (sąvado 2 lentelės 23 punktas)
	31. Kodėl kaip alternatyva pasirinktas vekselis? Siūlymas vekselį pakeisti laidavimu.	Pagal bendrąją praktiką, kai užtikrinimo priemonės yra ribojamos. Vekseliams keliami specifiniai reikalavimai, todėl jų administravimas yra sudėtingesnis, nes reikalauja atidumo terminams ir pranešimo išsiuntimams. Kitą vertus, jeigu procesas atliekamas tinkamai, nereikia kreiptis į teismą, vykdomasis įrašas gaunamas per notarą t.y. galima per pora mėnesių nutraukti sutartį ir atiduoti antstoliams išieškojimui. Laidavimo atveju, skolą reikia priteisti teisme, tad procesiškai žiūrint, gali stipriai užsitęsti vien pačio išieškojimo pradžia
	32. Kadangi galima individuali garantija ar tai reiškia, kad ši priemonė taip pat suderinama ir su palūkanų kompensavimu?	Ne, Schemos 10.11 punktas
	33. Skolos susigrąžinimo veiksmai: numatyta, kad FT, priėmęs sprendimą toliau nebevykdyti skolos išieškojimo, sprendimą pagrindžiančius dokumentus kartu su priimtu sprendimu privalo pateikti ILTE. Kokie yra pakankami dokumentai? 28 p. 2 d. dalis atvejų išvardinta, tačiau kaip sprendžiama atvejais, kai paskolos gavėjas dėl bankroto nesikreipia, jo turtas jau likviduotas, tačiau skola vis dar nėra padengta? Tokiu atveju, išieškojimas gali užsitęsti ne vienerius metus, o FT yra numatytas 12 m. terminas grąžinimui. Taip pat ar skolos išieškojimo veiksmai yra suderinti su individualių garantijų išieškojimu? Jei suteikiama paskola pagal šią priemonę su papildomu užstatu individualia garantija, kurios priemonės skolos išieškojimas (terminai/veiksmai) turi pirmenybę?	Įvardintam atvejui pakankami dokumentai būtų antstolio išduotas išieškojimo negalimumo aktas. Baigus turto realizavimo procesą, tačiau likus nepadengtų įsisikolinimų, antstolinis išieškojimas toliau yra tęsiamas iš kito skolininko turto. Dėl individualių garantijų reikėtų pirmiausia žiūrėti į konkrečios individualios garantijos sąlygas. Pagal dabartinį teisinį reglamentavimą, teisė į garantijos išmoką atsiranda tik po užtikrinimo priemonių realizavimo
5	Išanalizavę Priemonės finansų tarpininkų atrankos sąlygų sąvade (toliau – Sąvadas) nustatytus kriterijus, matome, kad finansų tarpininku (toliau – FT) gali būti tik kredito įstaiga, veikianti pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymą arba Lietuvos Respublikos kredito unių įstatymą, turinti teisę teikti kreditavimo paslaugas (Sąvado 4.1. p. 1 lentelė). Finansų įstaigos, kurios nėra kredito įstaigos, negali būti finansų tarpininku ir sudaryti sutarčių su ILTE dėl Priemonės įgyvendinimo.	Įvertinus priemonės koncepciją, ILTE kvies tik kredito įstaigas dalyvauti šios priemonės įgyvendinime